

Disputatio medica inauguralis de epilepsia

<https://hdl.handle.net/1874/340680>

4

DISPUTATIO MEDICA
I N A U G U R A L I S,
D E
E P I L E P S I A,

Q U A M
DUCE ET AUSPICE S.S. TRIADE.

Ex auctoritate Magnifici Rectoris,

D. JOHANNIS van MUYDEN,

Jur. Utr. Doct., ejusdemque Facultatis in Inclyta Academia
Ultrajectina Professoris Ordinarii,

NEC NON

Amplissimi Senatus Academici consensu, & Alma, ac

Nobilissima Facultatis MEDICÆ Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in M E D I C I N A honoribus, & Privilegiis
ritè ac legitimè consequendis.

Eruditorum Examine subjicit

ÆGIDIUS van RYCKEGEM, MEDI OB. ZEELAND.

Ad diem 26. Martii, horâ locoque solitis.

TRAJECTI AD RHENUM,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clō Ioc LXXXVII.

*Spectatissimo, prudentissimo ac admodum
reverendo VIRO,*

D. ÆGIDIO van RYCKEGEM,
Reipublicæ Medioburgensium Senatori & excubino, parenti
suo charissimo, omni, quo par est, filiali amore ac obedientia
ad extremum vitæ halitum, honorando, colendo.

U T E T

Nobilissimis & Amplissimis Dominis

D. JOHANNI PETRO vanden BRANDE,
Cleverskerkiæ Dom. Civitatis Medioburgensis Senatori & Scabi-
no integerrimo, Cognato meo nunquam non observando, sus-
spiciendo.

D. RUDOLPHO ab ARCKEL,
Broukhuysæ, Burstæ, &c. Dom. Fautori suo summo, omni
quo par est honore ac observantiæ cultu prosequendo, vene-
rando.

NEC NON

Experientissimis Doctissimisque VIRIS,

D. ANTHONIO de HEYDE,

E T

D. ELIÆ SAUTTYN,
Medicinæ Doctoribus, practicis fœlicissimis, celeberrimis, de
me, studii que mei Medici primordiis optime meritis, omni ita-
que amore & honore prosequendis.

Disputationem hanc inauguralam

Sacram facit

ÆGIDIUS van RYCKEGEM,
Auctor & defendens.

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

EPILEPSIA.

THESIS I.

Uod fragilis frivolusque hic miser animantium vitæ sit status, quodque variis continuo ferme infestetur calamitatibus, miseris & ærumnis, adeo manifestum est omnibus, quod nemo mortalium id (ut opinor) inficias ibit; quodque alias pluribus posset, nunc unico dumtaxat affectu probare sufficiet; placuit itaque in præsentiarum, (ut ritibus Academicis satisfaciat) quædam de *Epilepsia* proponere, quem gravem morbum breviter tamen, & pro ingenii modulo tantum expedire animus est.

Et quandoquidem hic omnia libenter methodicè tractarem omnium primo mihi demonstrandum incumbit, quid *Medici* per *Epilepsia* vocem & Etymologiam intelligant.

4 DISPUTATIO MEDICA

I I.

Epilepsia nomen originem ducit à Græco verbo ἐπιλαμβάνω, quod Latinis invado significat, quia procul dubio hic affectus hominem subito & ex improvise invadit. Etymologia vocis breviter sic perspectâ, ne diutius circa leviora hæc hæreamus, nos potius ad definitionem ipsam conferemus.

I I I.

Epilepsia itaque est convulsio corporis, vel plerarumque partium ejus interpolata, cum mentis & sensuum pro tempore læsione.

De sede vero & subjecto ejus non valde erimus solliciti, facimus enim cum iis, qui hic partem affectam primariam, cerebrum ejusque consequenter nervoselle, statuunt.

I V.

Quantum vero ad differentias attinet, hæc 1. vel idiopathica, sunt, quando scilicet causæ irritantes in ipso cerebro continentur, vel sympatheticæ, quando aliunde ad cerebrum transmittuntur. 2. Vel fortes, vel etiam quidem leves, fortis est cum totum corpus omnesque ejus partes contrahuntur, cumque simul omnes sensus tam interni quam externi abolentur: levis vero est, cum una tantum pars separatim convellitur, cumque præterea mens sana & integra maneat, sensusque omnes externi vigeant, datur etiam 3. Hæreditaria, vel etiam quidem proprio vitio & diæta acquisita.

V.

Hiscæ præmissis hujus etiam affectus causæ considerandæ veniunt, eas vero dividimus in proximam, antecedentes & procatarticas, sive externas. Causa proxima est lympha in cerebro vitiata.

I N A U G U R A L I S. 57

vitiata, humores etiam extravasati crassi, acres & imprimis acido-austeri, qui partim sua viscositate nervorum orificia obstruunt, liberumque ita spirituum animalium influxum impediunt, partim fortuito intra nervos recepti, eorum fibrillas sua acrimonia irritant, vellicant, spiritusque oclusos inordinate quaquaversum explodunt, unde etiam pro varietate partium in quas spiritus isti irruunt, oriuntur etiam varii affectus, motusque diversi convulsivi.

V I.

Post assignatam causam proximam, jubet ordo ut ad antecedentes nos conferamus.

Culpamus hic potissimum sanguinem, quatenus scilicet hic vel nimia quantitate, vel viscositate & acrimonia peccat; & non tantum hic sanguis, verum etiam & alii humores, a sanguine in cerebro secreti, culpandi veniunt, & præ cæteris quidem lymphæ, de qua, (si sanguis fuerit nimis crassus, viscosus, aut aliis qualitatibus peccans) idem etiam expectandum erit.

Peccans itaque lymphæ in cerebro nimia quantitate, viscositate & crassitie, facile ibi multis in locis vasa lymphatica (utpote valde tenella & exiguam cavitatem habentia) possunt obstrui, quæ obstructa (cum hanc lympham nova continuo excipiat & propellat) post præviâ nimiam distensionem tandem rumpuntur, & contentos suos humores in partes vicinas effundunt, qui interea dum ibi stagnant, ingentem acrimoniam contrahunt, quare si illi commoveantur, & forte fortuito intra tubulos nervorum recipiantur aut impellantur, quod necessario illorum fibras spiculis suis acutis debeant irritare & vellicare, quis quæso est, qui non videt?

V I I.

Causa proxima, nec non antecedentibus breviter propositis ad procatharticas sive externas nos convertimus, quæ præcipue ab abusu rerum non naturalium dependent. 1. Ab aère

A. 3.

scilicet

scilicet frigido, nebuloso, crasso, multisque tenacibus, crassisque particulis permixto quatenus scilicet aër tali modo constitutus sanguinem & per consequens etiam lympham incrassat sicque ad motum ineptiorem reddit; similiter aërem sic etiam culpamus halitibus acribus infectum, quatenus sanguinem & per consequens etiam lympham acriorem reddere valeat. 2. Cibum etiam & potum, quando nempe cibi nimis sunt crassi acidi & austeri, vel si nimis multum salis acrioris sibi commixtum habeant, inde tunc qualis cibus est, talis erit chylus, qualis vero chylus talis erit sanguis, & qualis erit sanguis, talis etiam ab eo separabitur lymphæ. Possimus hic etiam suspicari potum, si scilicet corpore prius calefacto, exhibeatur nimis frigidus, quoniam sepiissime tunc sanguinem lymphamque incrassat, & in motu nimis subito sistit; è contrario etiam si potus nimis calidus & spirituosus sit, qualis est spiritus vini, vel similibus generosiorum potuum usus immodicus, quatenus scilicet sanguinem humoresque aciores reddit. 3. Hic etiam somnus accusandus venit, si nempe immoderatus & intempestivus sit, sic enim calorem naturalem obtundit, variasque in corpore obstructions producere potens est; vigiliæ etiam nimix cum aliis hic culpandæ sunt, quatenus scilicet spiritus dissipent, & humores aciores reddant; huc etiam 4. accedunt nimia corporis exercitia & motus, qui humores sepiissime nimis exagitant, & tandem vasa post præviã obstructionem dirumpunt. Quietem nimiam eadem ratione culpamus, qua superius nimium somnum. Neque hic etiam 5. excernenda & retinenda prætereunda sunt, utpote acredini & crassitudini sanguinis lymphæque multiplicem ansam præbentia, qualia sunt mensium fluxus, hæmorrhoidum, lochiorum &c. & quidem diminuti, vel in totum suppressi; ex quibus hæmorrhagiis impeditis facile etiam vasorum sanguineorum ut & lymphaticorum ruptio potest produci, quatenus sic massa sanguinea, & per consequens etiam lymphæ in dies magis magisque accumulatur. 6. Denique etiam culpanda veniunt animi *passiones*, quibus plurimum in hoc affectu tribuimus, qualia sunt anxietates, tristitiæ nimix, metus, sollicitudines, ira, quatenus scilicet vel sanguinis & spirituum motus imminuunt, vel nimis & inordinate exagitant.

Causis

V I I I.

Causis etiam procatharticis explicatis, me ad hujus morbi signa conferam, quorum alia diagnostica sunt, sive morbum præsentem indicantia, alia prognostica, sive morbi hujus eventum prænuntiantia.

Epilepsie signa diagnostica sunt caput dolens, grave & vertiginosum; præterea qui hoc affectu laborant semper melancholici sunt, meticulosi & tristes; subito interdum corruunt, & ictu oculi citius sensu & intellectu privantur, adeo ut *non tam cadant, quam quidem quodam impetu prosternantur*, ut in iis *Willisii* verbis utar; sæpe etiam supervenit concussio capitis, crebraque ejus ad humum allisio; brachia porro, crura aliæque corporis partes rigidæ evadunt, adeo ut flecti vix queant, aliquando etiam variis quidem flexionibus huc illuc distorquentur; quidam vociferantur, aliis dentium stridor subvenit, aliis vero excretio fœcum, urinæ, feminisque involuntaria; In graviore etiam *Epilepsia* circa finem paroxysmi, spuma per os & nares copiosissime effluit; Remanet plerumque post paroxysmum *Scotomia*, sensuumque maximus torpor, rerum etiam omnium oblitio, durante paroxysmo peractarum.

Atque hæc de signis diagnosticis dicta sufficient, sequuntur de prognosi quoque pauca adhuc addenda.

I X.

Epilepsia, morbus chronicus est, gravissimus, periculosus & curatu difficilis, imprimis si inveteratus sit, & radices egerit pertinaces; ratione vero differentiarum, epilepsia fortis periculosior est levi, idiopathica etiam sympatheticâ, quæ vero hæreditaria est censetur plane incurabilis; ante pubertatem veniens, feliciter aliquando curata fuit, quibus vero post vigesimum quintum annum contingit, eos fere ad mortem usque comitatur, ut inquit *Hipp. sect. v. aphor. vij.* pubertatis enim tempore in fœminis menstrua fluere incipiunt, per quæ plurimæ corporis

ris

§ DISPUTATIO MEDICA

ris impuritates expurgari solent; adde, quod hoc tempore maximus fit caloris naturalis vigor, qui causas morbificas potenter discutere valet; licet tamen post 25. annum ab *Hipp.* incurabilis dicatur *Epilepsia*, hoc etiam perpetuæ non est veritatis, multos enim ætate provecctos, ab hoc tamen morbo liberatos fuisse plurimis quidem refertur observationibus, quamvis tamen (ut etiam hoc addamus) hoc raro contingat. Gravior & vehemens *Epilepsia* motibus suis convulsivis, nonnumquam ægrotantem etiam quidem in ipso paroxysmo è medio tollit; aliquando etiam quidem motu critico in *apoplexiam* vel *paralyfin* degenerat; ex quibus omnibus fatis luculenter liquet, morbum hunc gravem, & non contemnendum esse, verum tamen licet nunquam periculo vacet, non tamen ideo omnis curationis spes decollanda est, ostendunt enim plurima ab auctoribus relata exempla multos à gravi hoc morbo evasisse, & pristinæ sanitati restitutos fuisse, quare ad curationem ipsam nos accingemus, magno isti morbo magna etiam remedia præscripturi.

X.

Curatio *Epilepsia* potissimum secundum sequentes scopos instituat, scilicet materia crassa & viscida incidenda, attenuanda, resolvenda est, humores vero acres, acidi, extravasati, partim sunt temperandi, partim etiam educendi, porro perspiratio cerebri totiusque corporis promovenda, insultus & paroxysmi sunt imminuendi & retardandi &c. quibus præ cæteris conducunt olea & salia volatilia, aut omnibus fere antecellunt flores salis armoniaci albi, flavi & rubri, ejusdemque etiam salis spir. qui sane penetrantissimus est, & non tantum humores crassos viscidisque incidit, verum etiam omne acido-austerum corrigit.

Porro etiam multa alia medicamenta *antepileptica* præparari ac desumi possunt ex radicibus *Acori veri*, *Angelica*, *Bardana*, *Bryonia*, *Zedoaria*, *Peonie*, *Valeriana Sylvestris* &c. ex herbis vero *Rute*, *Salvia*, *Majorana*, *rorismarini*, *lavendula*, *verbena* &c. ex foliis etiam *dipramni Cretici*, ut & floribus *liliorum convallium*, *hyperici*, *peonia*, *stachados*, *tilia*. Ex seminibus *aquilegia*,

legiæ, pœonia, cardamomi &c. Specificè vero prodest in hoc affectu *Cinnabaris nativ. & antimonii.* *Corallia* etiam præparata eorundemque *magisteria,* & ferme omnia *salia fixa & volatilia,* quatenus scilicet acidum alterant.

In ipso vero paroxysmo conveniunt omnia spirituoſa & *sale volatili* imprægnata. Profunt etiam frictions, vellicationes & ligaturæ membrorum, oris apertio, partium externarum in rectum extensio; illinitiones etiam temporum, corporum, naris, ut & ipsius cranii, præsertim circa futuram (ut volunt) coronalem.

Cum malum pertinax & chronicum sit, tam præparantia quam purgantia sæpius repetenda sunt; quorum etiam formulæ pro cufusvis ægrotantis arbitrio concinnari possunt, exemp. gr. poterit præscribi pulvis sequens, qui acidum potenter infringit & alterat.

℞. ocul. cancr. pp. ʒj.
magist. corallior. ʒʒ.
salis volatilis succini ʒj.
m. f. pulv.

qui pulvis in duas partes dividendus est, & aliquoties reiterandus.

Maximus etiam constat sequens mixtura virtutibus, quæ cochleatim sumenda erit.

℞. aq. majoran.
rorismarin aa. ʒij.
aq. antepilept. amst. ʒvj.
antimon. diaphoret. ʒij.
salis volatilis succini ʒj.
cinnabar. antimonii gr. x.
ol. rorismarin. gut. ix.
majoran. ʒiʒ.
m. f.

X I.

Post pulveris hujus præparantis ut & mixturæ præscriptæ usum per aliquot dies continuatum, non abs re fore putamus, si sequentes præscriberemus pillulas purgantes.

B

℞. rosm.

℞. resin. Jalapp. gr. vj.
 diagridii gr. v.
 mercur. sublim. dulc. gr. iv.
 salis volat. succin. gr. iij.
 ol. lavend. gr. ij.
 syr. pœoniæ. q. s. ad efformandas. pill.
 f. pill. v.

si cui potio placeat ℞. resin. Jalapp. cum pauxillo vitelli ovi sol.
 gr. xij.
 castorei. gr. v.
 spir. salis armon. gt. x.
 aq. flor. Tiliæ. q. s. m. f. haustus.

Notandum etiam hic purgantia in frequenti usu esse habenda, semel saltem vel bis in septimana, pro ut vires ægrotantis ferre possunt, imo ad fortiora interdum purgantia transeundum esse, hinc enim verisimile est, *Epilepsiam* tam raro curari, quoniam plurimi *Medici* semper in levioribus hærent.

Laudantur à quibusdam etiam in hoc affectu vesicatoria cervici, vel cauteria sincipiti admota, quoniam per hæc quasi per spiracula aura maligna exhalare potest.

Sympathicæ *Epilepsie* curationem quod attinet, hæc primario ad partem affectam dirigenda est; hinc si fomes hujus affectus in ventriculo lateat, originemque ducat ex fermento nimis acido & corrupto, præ aliis prodesse poterunt vomitoria, quibus tamen specifica, & morbo *Epileptico* conducentia, admiscenda sunt.

Plurima insuper à *Riverio* aliisque præscribuntur auctoribus, quæ facile etiam huc adduci possent, sed ut in nullis nimiam prolixitatem amantes, hæc omnia missa facimus, reliquaque curiosioribus relinquimus.

X I I.

Nihil nobis itaque restat, quam quod de viribus ægri simus solliciti, iis enim nimis detritis, omnis curationis spes deperditur, quare præter cardiaca, multum conferre poterit liberalior
 con-

concessa *Dieta*, Cibi tamen interim boni sint succi, faciliusque digestionis, vitentur etiam acida, austera & viscida; potus sit ex decocto *lign. Juniperin, visc. quercin. ras. C. C. &c.* aër vero sit temperatus serenus & aliquo modo ad calorem vergens. Somnus & vigiliæ modum nunquam excedant. Motus etiam corporis mediocres sint, excreta & retenta, quantum fieri possit, naturalia. Animus sit pacatus & hilaris, non statim à levioribus nimis turbatus, porro omnia alia animi *pathemata*, & præsertim quidem frigida, vitentur.

COROLLARIA.

I.

*U*terus in suffocatione uterina sursum nunquam movetur.

II.

*I*nflammationis causa est impeditus sanguinis circulus.

III.

*S*anguis non solum elaboratur in corde, sed & omnibus corporis partibus.

IV.

*C*ucurbitulæ, setacea & similia vix aliquem agnoscunt usum.

V.

*O*mnes humores corporis nostri à sanguine secerantur.

VI.

*C*lysteres nutrientes existere rationi consentaneum est.

VII.

*P*ulmones non sunt respirationis causa.

VIII.

*A*rteriotomia in Medicina inutilis est.

F I N I S.

Præstantissimo Doctissimo Domino
D. ÆGIDIO van RYCKEGEM,

S. S. Theol. Cand.

C U M

M E D I C I N A L A U R E A

Decoraretur.

Uc ades, o mea *Musa*, precor conatibus adfis
Enterpe veneranda meis, sedesque relinque
Castalias oro, tibi non ingrata canemus;
Ecce etenim venit ad *Phæbi* delubra *Sacerdos*

Hic, cui præ cæteris felicia dona *Sorores*
Pierides tribuere; suas quoquo doctus *Apollo*
Non renuit vires, nusquam *Podalirius* artem.
Plaudite nunc ægri, lætasque advertite mentes,
Hic nimium fractas referet medicamine vires.
Quæ sint, non metuenda tamen, cum prompta medela
Indicat in validis quid possit pellere morbum;
Adspirent porro ceptis pia *Numina* rebus!
Sic ad venturos veniet tua fama nepotes.

J. M.